

**Lausunto Eräjärven Uiherlanlahden kunnostuksesta / Vastine Vaasan hallinto-oikeudelle
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä tehdystä valituksesta / Uiherlan
osakaskunnan avustushakemus Oriveden kaupungille Uiherlanjoen osittaiseen ruoppaukseen
ja pohjapadon toteuttamiseen**

167/11.01.01/2020

Ympäristölautakunta 25.08.2020 § 77

Uiherlan osakaskunta hakee Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualueelta vesilain 3 luvun 2 ja 3 §:ien edellyttämää lupaa pohjapadon rakentamiseen Uiherlanjokeen sekä joen alkuosan ja Eräjärven luusuan ruoppaukseen.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto pyytää vesilain 11 luvun 6 §:n mukaisesti hakemuksesta lausunnot sen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta, jossa hakemuksen tarkoittaman hankkeen vaikutukset saattavat ilmetä sekä hakemuksen tarkoittaman hankkeen sijaintialueen kunnalta.

Eräjärvi sijaitsee Oriveden kaupungissa, noin 18 km Oriveden keskustasta kaakkoon. Eräjärven luusuan lisääntyvä, lajistoltaan köyhä vesikasvillisuus ja mataloituminen estävät erityisesti kesäisin virtauksia. Umpeenkasvu köyhdyttää alueen lajistoa ja estää joen virkistyskäyttöä. Eräjärven tila on luokiteltu vesienhoitosuunnitelmassa tyydyttäväksi.

Hankkeen tarkoituksena on avata virtausuoma Eräjärven luusuan umpeenkasvaneelle alueelle niittämällä vesikasvustoa. Lisäksi Uiherlanlahden umpeenkasvaneelle alueelle tehdään uomia, joilla erotetaan linnuille pesimäsaarekkeita. Saarekkeiden viereen rakennetaan kelluvia pesälauttoja. Uoman kaivun vuoksi Eräjärven pinta saattaa laskea, joten suunnitelman mukaan Uiherlanjokeen tehdään pohjapato.

Eräjärventien ja padon välisen alueen joenuoma perataan tulvatasannekainuna. Joenuomaa ei kaiveta, vaan uoman pohjoispuolelle tehdään tasanne, jolle annetaan kasvaa monivuotinen ruoho-/heinäkasvillisuus. Vesi nousee tasanteelle virtauksen kasvaessa. Tasanne vähentää uomaerosiota.

Virtauksen lisääminen lahti- ja luusua-alueella monipuolistaa aluetta maisemallisesti, synnyttää uusia virta-alueita sekä rikastuttaa lintu-, eläin- ja kasvilajien elinympäristöjä. Jokialueen virtausolosuhteiden kohentuminen sekä pohjapadon ansiosta muuttuva vesitystilanne ylimmällä joenosalla vähentävät liettymistä ja parantavat alueen virkistyskäyttöä. Hanke mahdollistaa jokialueen myöhemmät elinympäristökunnostukset esimerkiksi kalataloudellisen kehittämisen osalta. Toimenpiteillä ei ole vaikutusta Eräjärven vedenkorkeuksiin.

Ympäristöinsinöörin ehdotus: Ympäristölautakunta päättää lausuntoon todeta, ettei Oriveden kaupungilla ole huomautettavaa Eräjärven Uiherlanlahden kunnostussuunnitelmasta. Hankkeen vaikutuksia Eräjärven ja Uiherlanjoen tilaan tulee tarkkailla lupaehtojen mukaisesti. Tarkkailun tulokset tulee toimittaa tiedoksi Oriveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Valmistelija

Ympäristöinsinööri Marjo Saarinen

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä nro 182/2022 (Dnro LSSAVI/20670/2019, 29.11.2022) on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen.

Vaasan hallinto-oikeus on 28.2.2023 päivätyllä kirjeellään (Dnro 21/03.04.04.04.20/2023) pyytänyt Oriveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen vastinetta valituksen johdosta. Vastine pyydetään toimittamaan 5.5.2023 mennessä. Vastinepyyntö on esityslistan liitteenä.

Vastineessa tulee ilmoittaa asian diaarinumero 21/2023.

Asian tausta

Aluehallintoviraston päätös

Aluehallintovirasto on päätöksellään nro 182/2022 (Dnro LSSAVI/20670/2019, 29.11.2022) myöntänyt Uihjerlan osakaskunnalle toistaiseksi voimassa olevan luvan pohjapadon rakentamiseen Uihjerlanjokeen sekä joen alkuosan ja Eräjärven luusuan ruoppaukseen vesilain säännösten ja päätöksessä esitettyjen lupamääräysten mukaisesti. Lisäksi aluehallintovirasto on myöntänyt Uihjerlan osakaskunnalle pysyvän käyttöoikeuden pohjapadon rakentamista varten tarvittavaan maa-alueeseen. Päätös on esityslistan liitteenä.

Valitus Vaasan hallinto-oikeuteen

Aluehallintoviraston päätöksestä on 29.11.2022 päivätyllä kirjeellä valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeudelle on toimitettu lisäselvitys valitusoikeudesta 8.2.2023 päivätyllä kirjeellä. Valitus ja lisäselvitys ovat esityslistan liitteenä.

Valituksessa vaaditaan, että päätös on kokonaan hylättävä.

Vaativuudesta perustellaan sillä, että hakija on tehnyt hakemuksen yhteisäluelain ja Uihjerlan osakaskunnan sääntöjen vastaisesti. Valituksen mukaan hakijalla ei ole ollut valtuutusta tehdä hakemusta ja käyttää hakemuksessa osakaskunnan nimeä. Vaativuudesta perustellaan lisäksi sillä, että päätös sisältää epämääräisiä aluemainintoja suojeltujen eliölajien lisääntymis- ja levähdyspaikoista.

Esittelijä

Ympäristöinsinööri Marjo Saarinen

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta antaa Vaasan hallinto-oikeudelle Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä nro 182/2022 (Dnro LSSAVI/20670/2019, 29.11.2022) tehdyn valituksen johdosta seuraavan vastineen.

Vastineena ympäristölautakunta viittaa asiassa aikaisemmin 25.8.2020 § 77 antamaansa lausuntoon ja toteaa, että hanke voidaan toteuttaa aluehallintoviraston lupapäätöksen mukaisesti.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kaupunginhallituksen edustaja Anne Kahelin poistui esteellisenä (intressijäävi: maanomistaja) kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Ympäristölautakunta 05.11.2024 § 95
119/11.02.00/2023

Valmistelija

Rakennustarkastaja Mika Lahtinen

Uiherlan osakaskunta on jättänyt 25.9.2024 puheenjohtajansa Sirpa Vuohelaisen toimesta Oriveden kaupunginhallitukselle osoitetun avustusanomuksen Uiherlanjoen alkupään ruoppaukseen ja pohjapadon rakentamiseksi.

Avustusanomuksen mukaan:

”Uiherlan osakaskunta toteuttaa syksyllä 2025 Uiherlanjoen alkupään ruoppauksen ja pohjapadon rakentamisen. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto myönsi hankkeelle ympäristöluvan 29.11.2022 nro 182/2022, mutta yksityishenkilön valitus viivästytti hankkeen toteutusta.

Vaasan hallinto-oikeus on 24.5.2024 hylännyt valituksen. Päätökseen ei ole haettu muutosta korkeimpaan hallinto-oikeuteen tehdyllä valituksella, joten estettä hankkeen toteuttamiselle ei ole.

Uiherlan osakaskunta on Längelmäveden suurin osakaskunta, jossa osakkaita on yli 400. Vesihehtaareita on yli 2000.

Hankkeen kustannusarvio on tällä hetkellä 160.000 - 170.000 €. Hanketta ei ole vielä voitu kilpailuttaa, mutta hinta-arviot ovat olemassa. Pirkanmaan ELY - Keskus on luvannut hankkeeseen 50 %:n avustuksen, josta päätös saadaan ensi keväänä. ELY: n puolesta hankkeen valvojana toimii Anne Mäkynen.

Osakaskunnan omat varat hankkeeseen ovat tällä hetkellä reilut 30.000 euroa. Avustuksia haetaan muun muassa Säästöpankki Sinetiltä ja Säästöpankkisäätiöltä, Osuuspankilta, Eräjärven alueen osakaskunnilta ja muilta pienemmiltä toimijoilta. Oriveden Manttaalisäätiö on jo tehnyt päätöksen 5000 euron avustuksesta. Osakaskunta joutuu myös ottamaan pankkilainaa, joka pystytään maksamaan takaisin. Lainaan on saatu takaajat. Osakaskunta tulee hakemaan myös kaupungin lainaa hankkeen rakennusajaksi.

Uiherlan osakaskunta pyytää kaupungilta 20.000 euron avustusta hankkeen toteuttamiseen.”

Avustusasia oli edellisen kerran esillä vuonna 2022. Kaupunki oli tuolloin varannut talousarvioon 10 000 euron määrärahan hankkeen avustusta varten. Koska hankkeesta jätettiin edellä mainittu valitus, niin hanke viivästyi ja hankkeelle varattu avustussumma jäi hyödyntämättä.

Ympäristönsuojelun talousarvioehdotuksessa vuodelle 2025 on esitetty 4000 euron määrärahaa avustuksiin, joten tuon summan mahdollinen ylittävä osuus on rahoitettava jollakin muulla kaupunginhallituksen päätettävissä olevalla keinolla, mikäli avustusta päätetään myöntää.

Kohtuullisena avustuksena hankkeelle voidaan pitää summaa, joka jo aiemmin oli kaupungin varoista siihen varattuna eli 10 000 euroa.

Toimivalta	Hallintosääntö 26 §
Esittelijä	Rakennustarkastaja Mika Lahtinen
Päätösehdotus	<p>1. Ympäristölautakunta puoltaa Uihelan osakaskunnan avustushakemusta ja päättää myöntää hankkeelle 4000 euron avustuksen.</p> <p>2. Lisäksi ympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle puuttuvan 6000 euron rahoittamista muista kaupunginhallituksen hallinnoimista varoista siten, että koko avustussummaksi tulee yhteensä aiemman määrärahavarausten mukainen 10 000 euroa.</p> <p>3. Avustussumma maksetaan, kun hanke on aloitettu ja kustannukset on todennettävissä ja hankkeelle osoitettuna esim. laskudokumenttien mukaan.</p> <p>Avustussummasta 1. erä 50 % maksetaan, kun työt kohteessa on aloitettu ja toinen erä 50 % maksetaan, kun työt on todettu valmistuneiksi. Työvaiheiden todentamisesta vastaa ympäristöinsinööri.</p> <p>Perustelut</p> <p>Järvien kunnostushankkeiden osalta on tehty kaupunginhallituksessa avustusperusteista päätös 26.4.2011 § 141, jossa on muun muassa päätetty, että ”Merkittävissä hankkeissa kaupunki voi myöntää lisääavustusta ulkopuolisen avustuksen lisäksi jos hankkeen arvioidaan hyödyttävän aluetta laajasti.” (Päätöspöytäkirja <u>liitteenä</u>).</p>
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Kokouskäsitely	<p>Kaupunginhallituksen edustaja Anne Kahelin poistui esteellisenä (intressijäävi: maanomistaja) kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.</p> <p>Il rakennustarkastaja Esko Mäntysaari oli asiantuntijana paikalla asian käsittelyn aikana.</p> <p>-----</p>